

Afgiftekantoor
1700 Dilbeek 1

Driemaandelijke
nieuwsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS

2e trimester 2002
6e jaargang nr. 2

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

Pastoral do Menor

Nieuwsbrief

België-Belgique
P.B.
1700 Dilbeek 1
2/2788

«LIJN1»
«LIJN2»
«STRAAT»
«STAD»
«LAND»

Itterbeek , Juni 2002

Beste vrienden van Freddy,

Hoe dikwijls hadden we eigenlijk al contact met elkaar, en hoe vaak hadden we het steeds over hetzelfde thema: de onrechtvaardige verdeling van het bezit in deze wereld?

Is het niet wraakroepend dat in sommige "rijke" landen zoals Brazilië een overgroot deel van de bevolking niet eens voldoende te eten krijgt, laat staan over een fatsoenlijke woonst beschikt?

En in deze groep misdeelden zijn kinderen steeds weer de grootste slachtoffers.

Het scenario is overbekend. Vader zoekt werk in een van de grote steden in het zuiden, moeder blijft achter met de kinderen en de zorgen.

En wat ze thuis niet vinden zoeken de kinderen op straat: voedsel, vriendschap en geborgenheid.

Bendevorming, kruimeldiefstallen en misbruik door volwassen misdadigers zijn een logisch gevolg van deze toestanden.

Voor deze uitdaging zag Freddy zich geplaagd in Alagoinhas, een troosteloze provinciestad in Bahia, met een overgrote meerderheid nakomelingen van de vroegere zwarte slaven.

Wat hij hier in een kwarteeuw wist te verwezenlijken grenst aan het onmogelijke!

Het braakliggend terrein waar hij oorspronkelijk de straatkinderen samenbracht om hen een dak boven het hoofd te bieden en hen een dagelijkse maaltijd te bezorgen, is inmiddels uitgegroeid tot een bloeiend educatief centrum met een volwaardige basisschool, dagverblijf, refter-feestzaal, keuken, infirmerie, kapel, gezinsvervangende opvanghuizen, beroepsschool met eigen busvervoer, groenten- en fruitkwekerij, enz... enz...

De vele land- en streekgenoten die hem onlangs bezochten steken hun bewondering dan ook niet onder stoelen of banken.

Binnenkort krijgen we weer de gelegenheid Freddy zelf in Itterbeek te begroeten.

In afwachting hiervan laten we niet na onze sympathie te betuigen, door zijn levenswerk te steunen.

De Redactie

Pastoral do Menor de Alagoinhas

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48
48100-000 - Alagoinhas - Bahia
Fone (075) 4224948
Fax (075) 422-2362
C.G.C. 16.130.585/0001-02
Insc. Estadual 37.186.366-NO

Alagoinhas, 7 juni 2002.

Beste Vrienden allemaal,

Mijn briefje zal deze keer uitermate kort zijn. Ik wil immers plaats maken voor twee interessante bijdragen.

Op de eerste plaats hebben we een getuigenis van Renaat. Hij is priester/pastoor in Leuven. Al een hele tijd is ook hij een trouwe lezer, zoals jullie, van dit boekje. Hij kwam onlangs samen met de priesters Camiel (Humbeek/Vilvoorde) en Jaak (Mechelen en op rust) ons hier bezoeken. Hij zette enkele eerste indrukken op papier.

Onze coöperante Hannie Geelen (de echtgenote van Peter Van Schoubroeck, beide Nederlanders en al meer dan een gans jaar op de "Pastoral do Menor de Alagoinhas" werkzaam) maakte een mooi en zeer interessant artikeltje over de "Braziliaanse Vrouw". Het heft een beetje van de vrouwelijke Braziliaanse sluier op en laat ons alzo iets of wat aanvoelen van wat er allemaal in het hart van deze mensen omgaat.

Ikzelf kom in augustus voor een maand naar België; vooral om mijn ouders terug te zien en om met enkele van jullie op tocht te gaan naar Santiago de Compostela, ook al is het dan deze keer met de autobus. Dank ook nogmaals voor jullie voortdurend meeleven met onze kinderen, tieners en jongeren. Dit laatste dan ook heel in het bijzonder voor allen die regelmatig hun duitje (nu Euro) in het zakje doen.

Groeten voor elk van jullie en ook nog een warme Braziliaanse abraço,

Freddy Goven.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Freddy Goven', written over a horizontal line.

Priester Freddy Goven - Alagoinhas.
Bahia - Brazilië.

Op bezoek bij Freddy

Beste lezers en lezeressen van het boekje "Pastoral do Menor".

Zoals de meeste onder jullie was ik tot 20 mei van dit jaar een aandachtig lezer van dit blaadje en had ik ook af en toe contact met de vrienden van Freddy alsook met hemzelf.

Die 20ste was het dan de eerste keer dat ik de grote plas overvloog in het gezelschap van twee trouwe reisgenoten: Camiel, pastoor-deken van Humbeek, die in 1996 al eens naar hier was overgekomen ter gelegenheid van Freddy's zilveren priesterjubileum en dan Jaak, erepastoor van Strombeek, die zich nu in Mechelen, zijn geboortestad, heeft terug getrokken, en die reeds voor de vijfde keer naar hier kwam. Hij had deze reis als afscheidscadeau ontvangen en vroeg ons om hem te vergezellen.

Freddy kwam ons ophalen in de luchthaven van Salvador. Een echte hartelijke verwelcoming die ik beleefde als een veilige thuishaven in een totaal vreemde omgeving. Het was hier ten andere nacht, ook al wees de klok amper 20:00hs. Freddy loodste zijn drie vermoeide gasten naar zijn auto en weldra zaten we te midden van prachtige bamboe-bomen die er de baan omringden. Maar even buiten Salvador werden we reeds door elkaar geschud door de veelvuldige gaten in de onverlichte wegen en de bijkomende bulten van de snelheidsremmers. Dat duurde zo'n 120 km. lang. Maar het meest was ik verwonderd dat er nergens een echt huis, zoals bij ons, te bespeuren viel. Op een paar concentraties van gebouwen na, dat dan achteraf toch woningen bleken te zijn, en zelfs rond steden tot 45.000 inwoners, konden we kilometers ver geen levende ziel bespeuren.

Even voorbij de lichtjes van Alagoinhas, aan km. 101 op de grote baan, sprak Freddy de verlossende woorden: "We zijn aan de Sítio!" Bij het toeteren op de claxon kwam een donkere jongeman uit een verlicht hokje om het hangslot van de traliepoort open te maken. Over een aardeweg reden we tot aan het derde gebouwtje dat dan ons logies zou worden. "Dit was het huis van de zusters", wist Freddy te vertellen toen hij met ons naar binnen ging en ons de zeer sobere kamertjes aanwees. "Zelf woon ik hiernaast in het tweede, en het eerste is een tweewoonst; vooraan het huis van de verantwoordelijke van de sector van de gezinsvervangende woningen en daarachter het huis van Peter en Joana, een koppel uit Nederlands' Limburg, die ons hier al een heel jaar helpen vanuit "Volens". Peter is technisch coördinator en Joana of Hannie werkt hier mee als sociaal assistente".

De vochtige warme lucht, eigen aan de late herfstperiode in dit zuidelijk halfmond, of beter, aan deze streek van Brazilië, gaf me een onaangenaam gevoel. Geen verwarming om de vochtigheid weg te nemen en ramen zonder glas, met een muggenraam er in en luiken ervoor. Een eenvoudige kast was het enige meubel naast het bed. Toen ik me daarop neerzette voelde ik door de dunne matras de lattenbodem. Onmiddellijk hoorde ik aan het gekraak dat ik voorzichtig moest zijn wilde ik er niet meteen doorvallen. Er was een deken beschikbaar, maar het klamme laken bleek voldoende te zijn om de nacht door te brengen.

Het tijdsverschil van vijf uren voelde ik de volgende morgen, toen ik te vroeg en niet voldoende uitgeslapen wakker werd gemaakt. Het drukke programma van Freddy, dat wij verkozen om zoveel mogelijk mee te maken, belette ons om verder te recupereren. Het was dan ook pas een paar dagen later dat ik in het gezelschap van Camiel de Sítio bezocht. Centraal achter onze verblijfplaats was er sinds 1996 een grote kapel bijgekomen. Weer een eenvoudige constructie, maar binnenin zeer stemmig ingericht. Alles nodigde uit tot gemeenschapsvorming rond het altaar. Een groot hongerdoek van Broederlijk Delen, dat wij in België ook gebruiken, wees direct op de verbondenheid van Christus met de mens in elke levenssituatie, maar vooral dan toch met de verdrukten.

Na ons bezoek aan de kapel gingen we hogerop tussen de kokospalmen door naar de schoolgebouwen. Centraal zag ik onmiddellijk het grote waterreservoir met rechts daarnaast de overdekte vergaderruimte waarvan ik al meerdere foto's en videobeelden had gezien. Ze bleken nog onveranderd.

Achter deze ruimte ontmoetten we niet alleen kinderen, maar ook volwassenen, vooral vrouwen, die zeer eenvoudig gekleed, rustig hun beurt afwachten voor het doktersonderzoek en medisch advies voor henzelf of voor hun kinderen.

Toen we langs de linkerkant van het waterreservoir de gang tussen de klaslokalen binnengingen, stond Camiel verrast bij het zicht op nieuw aangelegde sportvelden. Het leek ons een luxe bij het eerste aanvoelen, maar wanneer we later de vitaliteit van de Braziliaanse jeugd leerden kennen waren we zelf ook snel overtuigd van de noodzakelijkheid van deze infrastructuur.

In de klassen werden we weerom zeer warm onthaald door de leerkrachten en de kinderen en de deuren van secretariaat en directielokalen gingen met een hartelijke "bom dia" voor ons open. Camiel herkende nog enkelen

van de talrijke leerkrachten (+/- 70). We kwamen sterk onder de indruk van hun gastvrijheid en hun grote verbondenheid met hun kinderen.

Stilaan leerden we ook de structuur kennen van het leren. Vanaf 7 jaar kan men er vier leerjaren volgen. De lessen vinden plaats in de voormiddag en eindigen met een stevig middagmaal in een grote refter, waarin ook ouders van kinderen een beurtrol hebben bij het afruimen en afwassen. De kinderen dragen allen hetzelfde mooi uniform.

In de namiddag komen de plus 16-jarigen aan de beurt in de beroepsschool "Tio Simon". Er gaan ook keuzewerkprogramma's door in het stadscentrum waar de pastoraal tevens een bakkerij heeft. Het bedrukken van kleding, snit en naad, mechanica, elektriciteit, leder- en houtbewerking, het bakken van brood, het aanleren van huishoudelijk koken en bakken, toneel, dans, muziek en houtsnijwerk, het heeft allemaal zijn plaats in de namiddag. Bij onze laatste dag in Alagoinhas werden we dan ook verrast door het optreden van het blokfluitensemble en het typisch slagwerk met bijhorende dans.

We ontmoetten hier een Freddy die bezielend kan voorgaan in de vieringen met de kinderen, die zich heeft weten te omringen met een degelijke staf medewerkers en medewerksters, en die anderzijds veel zorg besteedt om het voortbestaan van dit werk ook te garanderen. Zijn contacten met het stadsbestuur, de schepenen, de plaatselijke volksvertegenwoordigers, de parlementsleden en de administratieve diensten van de staat zijn werkelijk doelgericht. Niet alleen Alagoinhas, maar ook de staat Bahia moeten in de toekomst de zorg van de "Sítio" meedragen. We mochten het meemaken hoe hij en bevriende politici radio en TV hiertoe weten te gebruiken.

Voor Jaak, die het hier al enkele malen gezien had, maar vooral voor Camiel en mijzelf (Renaat uit Leuven) waren het verrijkende dagen. We ontmoetten er talrijke mensen, waaronder heel wat Belgen, die erg begaan zijn met het lot van de eenvoudige mensen. Ons trof vooral de uitdrukking: "Als Christus niet leeft in ons, dan is het evangelie dat wij verkondigen waardeloos!" En al is het zo dat de meerderheid van de gelovigen nog leeft in en hunkert naar een "Igreja Light", toch is het deugddoend te merken dat de sociaal bewogen Christus ook duidelijk aanwezig is in de Kerk (Igreja) van Brazilië.

Als broers van Christus en in Christus hebben we dan ook van elkaar afscheid genomen. Echter niet heel lang, want in augustus hoopt Freddy ons te komen opzoeken in België.

Renaat.

Braziliaanse vrouwen.

Het verblijf van een weekend in het huis van een Braziliaanse vriendin, wonend in een vissersdorpje dichtbij Salvador de Bahia, was markant. Vanaf het moment dat we aankwamen tot het moment van afscheid bleef zij bijna onafgebroken in de keuken koken, taarten bakken, afwassen en de eigen en andermans kinderen in de gaten houden. De man des huizes kwam zaterdagmiddag moe van het werk thuis, liet zich op de bank vallen en rustte uit. Zijn werk in huis beperkte zich dat weekend tot het kappen van een gat in twee kokosnoten en het water eruit laten lopen in een glas. Daarna liet hij het verknoeiide water en de resten op de grond liggen...

Zij verheugde zich erg in het vooruitzicht de volgende dag met ons een uitstapje te maken. We zouden met een kano weggaan, een eiland bezoeken en zwemmen. Het was dan ook heel verrassend die zondag uit haar mond te horen dat ze niet mee kon gaan. Waarom? Haar antwoord: het lukt niet om terug te zijn voor mijn man het huis uit gaat, en ik moet voor hem zijn eten opwarmen. "Pardon?" Ja, ik moet het voor hem doen, zelf doet hij dat niet!"

Vrouw, wie beslist er voor jou? Is je leven van jou of word je geleefd?

Zou het zo zijn dat er nog slaven zijn in dit land? De Braziliaanse vrouwen?

Laten we de stem van enkelen beluisteren, in de volgende interviews. De interviews werden afgenomen op de Pastoral do menor de Alagoinhas (Pastoraal werk voor minderjarigen), met de volgende personen:

- sociaal werkster Luciana, die veel met vrouwen (moeders van de leerlingen) werkt.
- een van deze moeders, Eremita, die vrijwilligerswerk verricht op de Pastoral.
- twee studentes van de cursus metaaltechniek, die momenteel stage lopen in een bedrijf.

Naam Luciana Machado Silva Vidal
Leeftijd 29
Burg. Staat gehuwd, zwanger van haar eerste kind
Beroep sociaal werkster
Inkomen 820 Real (410 Euro)

Vraag 1: **Wat is voor jou “de Braziliaanse vrouw”, wat hebben alle vrouwen gemeenschappelijk?**

“De Braziliaanse vrouw lijdt nog steeds erg onder discriminatie, ondanks dat enigen er in slagen het machismo (*nadrukkelijk vertoon van mannelijkheid, met name tegenover vrouwen*) te overwinnen, dat nog steeds sterk aanwezig is in Brazilië. Gemeenschappelijk is dat alle vrouwen zich sterk inspinnen en het grootste deel van de verantwoordelijkheid dragen voor de kinderen, het huis en het gezinsinkomen.”

Vraag 2 **Hoe is de positie van de Braziliaanse vrouw vandaag de dag?**

“Er wordt door vrouwen meer verantwoordelijkheid op zich genomen, niet alleen voor huis en kinderen maar ook voor inkomen door werk buitenshuis. Dit betekent een dubbele of driebubbele dagtaak voor velen. Vrouwen moeten vechten voor een plek op de arbeidsmarkt om het inkomen te verhogen en zo een betere levenskwaliteit te verkrijgen. Vrouwen worden geconfronteerd met steeds meer (echt)scheidingen, waarbij zij na de scheiding het gezin alleen moeten besturen.”

Vraag 3 **Met welke problemen en uitdagingen wordt de Braziliaanse vrouw geconfronteerd?**

“Een grote uitdaging is het bewijzen dat je als vrouw capabel en competent bent in alles wat je doet. Door het machismo zijn er nog steeds vele vooroordelen. Het moeten vechten voor gelijke rechten, en niet alleen op papier, is een andere uitdaging. De vrouw zelf zal een andere opvoeding moeten garanderen voor haar kinderen, als ze wil dat haar dochters dezelfde kansen krijgen als haar zonen.”

Vraag 4 **Wat is er nodig om meer geluk te brengen in het leven van de Braziliaanse vrouw?**

“Onafhankelijk van sekse zouden we een land moeten aantreffen met meer rechtvaardigheid en de zekerheid van basisrechten en –voorzieningen. Vrouwen hebben meer rust en zekerheid nodig om hun levensprojecten te realiseren. Uitgaande van de gegarandeerde basisbehoeften (gezondheid, scholing, werkgelegenheid) kan ze uiteindelijk kiezen wat zij wil.”

Naam Eremita Maria de Santana
Leeftijd 56
Burg. Staat alleenstaand, 10 kinderen (woont in huis met 3 kinderen en 1 kleinkind)
Beroep huisvrouw en ‘vrijwilligster’ bij de Pastoral in de keuken en schoonmaak (Noot: Eremita neemt enkele keren per maand de door de Pastoral verplicht gestelde oudertaken over van ouders die een baan hebben. Hiervoor ontvangt ze een vergoeding van 3,50 Real per dag)
Inkomen geen enkel

Vraag 1: **Wat is voor jou “de Braziliaanse vrouw”, wat hebben alle vrouwen gemeenschappelijk?**

“De Braziliaanse vrouw leeft van wat er komt (!) De belangrijkste dingen in het leven zijn gezondheid en werk. Voor vrouwen is het wel gemakkelijker om werk te vinden dan voor mannen, er is altijd wel werk als poetshulp of wasvrouw voor een dag of wat.”

Vraag 2 **Hoe is de positie van de Braziliaanse vrouw vandaag de dag?**

“Het is moeilijker dan een aantal jaren geleden. Vroeger hoefden vrouwen ‘alleen maar’ voor kinderen te zorgen, nu moet de vrouw ook buitenshuis werken. Als ze thuiskomt van haar werk, moet ze nog koken, kleren wassen enzovoort. Kinderen helpen soms in huis wel eens mee. Mijn dochter helpt me wel, ook uit zichzelf, maar mijn zoon alleen na lang aandringen.”

Vraag 3 **Met welke problemen en uitdagingen wordt de Braziliaanse vrouw geconfronteerd?**

“Werk is altijd een uitdaging. Zelf ben ik gewend veel te werken, ik houd niet van televisiekijken en kan niet goed stilzitten. Dan ga ik weer iets opruimen of even de was vouwen... Het is een probleem dat mannen soms niet werken, zij laten dan hun vrouwen al het werk doen.”

Vraag 4 **Wat is er nodig om meer geluk te brengen in het leven van de Braziliaanse vrouw?**

“Gezondheid, werk (meer banen), geld...”

Naam Antonia Carla Martins Souza en Crismária de Souza Santos (17)
Leeftijd respectievelijk 17jr. en 16 jr.
Burg. Staat alleenstaand
Beroep studentes van de cursus metaaltechniek (3de jaars, momenteel stage)
Inkomen geen

Vraag 1: **Wat is voor jou “de Braziliaanse vrouw”, wat hebben alle vrouwen gemeenschappelijk?**
 “De Braziliaanse vrouw strijdt om haar plaats in de samenleving in te nemen. Dit alle momenten van het leven; in studie, werk en thuis.”

Vraag 2 **Hoe is de positie van de Braziliaanse vrouw vandaag de dag?**
 “Vrouwen scheppen meer mogelijkheden voor zichzelf. Zij moeten vechten tegen vooroordelen op het werk. Zij moeten meer dan mannen interesse ten toon spreiden om het beroep uit te oefenen wat ze graag wil en om nieuwe dingen te leren.”

Vraag 3 **Met welke problemen en uitdagingen wordt de Braziliaanse vrouw geconfronteerd?**
 “Een grote uitdaging is het vechten tegen de bestaande vooroordelen. Mannen geloven nog steeds dat vrouwen het zwakke geslacht zijn. Vrouwen worden sterker bekritiseerd, mannen geloven niet in de kracht van vrouwen. We merken dit op school en op de stage. Jongens en mannen zeggen vaker: “doe dit maar niet, dat kan je niet” of “daar ben jij niet sterk genoeg voor”.
(Noot: metaalbewerking is natuurlijk, net als in Europa, van oudsher een typisch mannenberoep)

Vraag 4 **Wat is er nodig om meer geluk te brengen in het leven van de Braziliaanse vrouw?**
 “Veroveren van haar ruimte onafhankelijk van vooroordelen. De samenleving mag wel meer mogelijkheden geven aan vrouwen (opleiding en werk) en ook laten zien dat het de moeite loont om vrouwen meer kansen te geven.”

Ik wil dit artikel graag afsluiten met het commentaar wat deze twee meiden op het einde gaven. Ik verwacht dat deze kracht van de jeugd hoop geeft voor de toekomst.

“ Als wij nu laten zien wat we kunnen zal het gemakkelijker worden, niet alleen voor ons maar ook voor andere vrouwen, omdat we tot voorbeeld dienen”

Hannie Geelen (NGO-Cooperante via “Volens”)

Wie kiest de Braziliaanse president?

“In het vroegere Romeinse Rijk waren het enkel de Romeinen die stemden. In het moderne geglobaliseerde kapitalisme zijn het enkel de Amerikanen die stemmen, de Brazilianen stemmen niet”. Deze krasse uitspraak komt niet van de anders-globalistenbeweging of van een links militant. Boven geciteerde uitspraak werd gedaan het voorbije weekeinde door speculant en mega-investeerder George Soros, één van de rijkste mannen ter wereld, in een interview met de Braziliaanse kwaliteitskrant “Folha de São Paulo”. George Soros, 71 jaar geleden geboren in Hongarije, woont en werkt in de Verenigde Staten waar hij ook genaturaliseerd is. Hij kent het reilen en zeilen van het kapitalistische systeem als geen ander, wat zijn uitspraak des te opmerkelijker maakt.

De hele discussie draait rond de komende presidents- en congresverkiezingen van oktober dit jaar in Brazilië. Huidig president, Fernando Henrique Cardoso, kan niet meer herkozen worden. Hij werd de eerste keer tot president gekozen in 1994 voor een termijn van vier jaar. Vroeger kon een president niet herkozen worden. Maar de rechtse krachten, die de regering Cardoso ondersteunen, verenigden zich in 1997 om een grondwetswijziging door te voeren die herverkiezing wel mogelijk maakte. Cardoso werd met glans herkozen in 1998. In de veronderstelling dat de grondwet niet nog eens vlug gewijzigd wordt voor oktober (in Brazilië is alles mogelijk), kan de president dus nu niet meer herkozen worden.

De rechtse krachten moeten dus op zoek naar een opvolger voor de socioloog-president die, toen hem gevraagd werd naar zijn links verleden kort na zijn aantreden, zei: “vergeet alles wat ik geschreven heb”. Fernando Henrique Cardoso ontpopte zich al gauw tot één van de beste lakeien van het door Washington gedicteerde neoliberalisme. Brazilië onderging onder zijn bewind een ware omwenteling: de markt werd opengegooid voor import, overheidsbedrijven werden geprivatiseerd en opgekocht door vooral buitenlandse bedrijven (vooral de Spanjaarden zijn terug bezig aan de her-kolonisering van Latijns-Amerika, nu via economische weg), de inflatie werd bedwongen en het land kreeg eindelijk een min of meer stabiele munt, de Real.

Aanvankelijk had deze aanpak een gematigd positief effect: de absolute armoede nam af, de economie groeide weer, er was weer hoop. Maar het duurde niet lang voor de negatieve effecten boven kwamen onder de vorm van een gestaag toenemende werkloosheid, massale ontslagen in de geprivatiseerde bedrijven, stijgende tarieven voor de diensten van deze bedrijven (telefoon, elektriciteit...), afnemende inkomsten voor de arbeiders. Om de sterke muntpolitiek te financieren moest de regering massaal geld lenen wat leidde tot een explosieve toename van de buitenlandse en vooral binnenlandse openbare schuld. Komt daarbij dat de buitenlandse investeerders (vooral speculanten) moesten gelokt worden met hoge rentetarieven waardoor geld lenen in Brazilië een dure zaak werd, wat op zijn beurt drukte op het investeringsniveau. Het sprookje van de sterke munt werd ook aan diggelen geslagen door de devaluatie van de Real in januari 1999. Sindsdien nemen armoede en werkloosheid nog verder toe.

Maar voor wie geld bezit, en er zijn er hier die heel veel geld bezitten, kon het feest niet op door de hoge rentetarieven en de opengegooiden financiële markten. De kloof tussen arm en rijk, één van de diepste van de wereld, verkleinde niet onder het bewind van Cardoso.

Het ligt dus voor de hand dat de rechtse krachten en de kapitaalbezitters geen verandering willen. Door de uitverkoop van het land aan vooral het buitenland, krijgt de internationale kapitaalmarkt ook steeds meer macht. Door de enorme buitenlandse schuld, die zoals gezegd verder blijft toenemen, is Brazilië voor zijn financiële overleving zo goed als volledig afhankelijk geworden van leningen van het IMF (Internationaal Monetair Fonds) en de Wereldbank. Cardoso heeft het beheer van de Braziliaanse economie zo goed als volledig overgegeven aan deze instellingen die gecontroleerd worden door Washington.

In de opiniepeilingen voor de komende verkiezingen ligt de kandidaat van de Arbeiderspartij, PT, Luiz Inácio Lula da Silva, algemeen bekend als Lula, ver vooruit op de regeringskandidaat José Serra. Het is duidelijk dat een meerderheid van het Braziliaanse volk verandering wil. De regeringskandidaat, Serra, staat zwak en de vrees is dan ook groot dat hij het niet zal halen. Tot nu toe heeft de regering nog geen andere, sterkere kandidaat naar voren kunnen schuiven. Dit heeft geleid tot zware nervositeit op de financiële markten. De vrees dat de speeltijd voor de kapitaalkrachtigen wel eens voorbij zou kunnen zijn bij een overwinning van de linkse oppositie neemt met de dag toe. Ook de buitenlandse investeerders, die dankzij de hoge intresten grote winsten maken in Brazilië, begonnen de zaken hier dichter op de voet te volgen. En last but not least was er Washington die haar strategische belangen bedreigd ziet bij een overwinning van de oppositie. Deze verenigde krachten stuurden de voorbije weken een krachtig signaal uit naar de Braziliaanse bevolking. De kat werd de bel aangeboden door de Nederlandse AMRO-bank (die één van de grootste banken van Brazilië opkocht enkele

jaren geleden) toen die haar investeerders aanraadde voorlopig niet te investeren in het land "gezien het onstabiele politieke klimaat". Dit bracht een kettingreactie teweeg van andere banken en buitenlandse investeerders met als gevolg dat de beurzen van São Paulo en Rio de Janeiro sterk zakten, de Dollar sterk steeg en de economie nog verder in de recessie werd geduwd. Het signaal was duidelijk: ofwel kiezen jullie Brazilianen voor een voortzetting van de huidige economische politiek door voor regeringskandidaat Serra te stemmen, of anders wordt het de chaos! De kapitaalwereld verspreidde de vrees dat een verkozen linkse president Lula wel eens zou kunnen overgaan tot de stopzetting van de betalingen van de openbare schuld. Begin 2003, wanneer de nieuwe regering pas aangetreden zal zijn, is een belangrijke vervalddag voor een groot perceel van die schuld. Door haar perverse reactie echter van de laatste weken, waarbij de financiële markten speculeerden op deze stopzetting van de betalingen, nam die schuld nog verder toe met astronomische cijfers zodat het inderdaad wel eens erg moeilijk zou kunnen worden voor de nieuwe regering om aan de afbetaling te voldoen. En het is duidelijk dat een linkse regering niet op de goodwill moet rekenen van instellingen als IMF en Wereldbank. Brazilië zou dan wel eens het volgende Argentinië kunnen worden.

Soros legt de vinger op de wonde van het huidige kapitalistische systeem, dat zoals hij beweert "genetisch even autoritair is als het communistische systeem van weleer". Het Braziliaanse volk, en dit geldt eigenlijk voor heel Latijns-Amerika en ook deels voor Europa, heeft helemaal geen autonomie bij het kiezen van zijn politieke leiders. Verkiezingen maken deel uit van de "brood en spelen"-politiek die de mensen wat bezig moet houden terwijl de "groten" onder elkaar de wereldse macht en rijkdom verdelen.

Het wordt tijd dat de bevolking de krachten bundelt om te reageren tegen deze onrechtvaardige en perverse toestanden.

Bij een bezoek aan een boekhandel hier in Salvador zag ik een boek liggen van de wereldvermaarde Amerikaanse linguisticus Noam Chomsky. Het boek heeft als titel: winst of de mens? Wat is het belangrijkste: de enorme winsten van enkelen of dat elke mens kan leven als volwaardig individu in een waardige samenleving? Het huidige neoliberale systeem lijkt het eerste belangrijkste te vinden.

Nog een (echt gebeurde) anekdote om af te sluiten: tijdens het meest recente bezoek van president Cardoso aan Bush in Washington vroeg deze laatste na een opmerking van Cardoso: "Hoe? Hebben jullie ook negers in Brazilië?" Reactie van Cardoso achteraf: hij heeft nog veel te leren wat Latijns-Amerika betreft... Of hoe de wereld geregeerd wordt door een stelletje halve debielen...

Guy De Nocker
Salvador da Bahia

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening: **000-0173311-69** van PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel, met volgende vermelding:

PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijks totaal van je giften minstens **30 euro** bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

Vanaf 2002 geeft de Belgische overheid pas een fiscaal voordeel vanaf 30 euro. Maar deze 30 euro kost u dank zij het fiscaal attest in werkelijkheid slechts zo'n 15 euro (ongeveer 600 oude BEF). Hou hiermee rekening wanneer je het bedrag dat je écht wil delen gaat bepalen !

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL